

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ธรรมชาติของความงามแห่งสตรีระสตรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

NATURE OF BEAUTY FROM FEMALE BODY.

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2020
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	ธรรมชาติของความงามแห่งสตรีระสตรี
โดย	พีชญา โปธิสิทธิ์
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชญ มุกตามณี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ธณฤกษ์ ทิพย์วารี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชญ มุกตามณี)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

(รองศาสตราจารย์นาวิน เบียดกลาง)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(รองศาสตราจารย์ลีปกร มาแก้ว)

61001204 : ทศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : ผู้หญิง, สิทธิสตรี, ความงาม

นางสาว พิชญา โพธิสิทธิ์: ธรรมชาติของความงามแห่งสตรีระสตรี อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชญ มุกตามณี

เรื่องราวของผู้หญิงมักถูกยึดตรึงไว้กับบทบาทของการเป็นสิ่งเร้าทางกามารมณ์ การเปลื้องผ้าที่เผยให้เห็นถึงสิ่งที่นิยามกันว่าพื้นที่สงวนนั้นเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมไม่ควร เกี่ยวเนื่องด้วยหลายสาเหตุปัจจัย ไม่ว่าจะในด้านสังคมหรือวัฒนธรรม ที่ถือเป็นโครงสร้างสำคัญในการปลูกฝังชุดความคิดต่อบทบาทความเป็นหญิง บ่อเกิดทางอารมณ์ที่สังคมมองว่าเป็นเรื่องปกติและยากจะแก้ไข ว่าด้วยร่างกายของผู้หญิงไม่อาจหลีกเลี่ยงหนีไปจากเรื่องเหล่านี้ได้ ด้วยความเป็นปกติที่สังคมยอมรับ ส่งผลให้ความเคร่งครัดในด้านการแสดงออกทางร่างกายของผู้หญิงนั้นมีเงื่อนไขอย่างไรเหตุผลอันควร นำมาซึ่งการเรียกร้องถึงความเท่าเทียมทางเพศให้เห็นกันบ่อยครั้ง ถึงความไม่เสมอภาคและการถูกลดทอนความเป็นมนุษย์ ไปจนถึงการที่ผู้หญิงถูกหล่อหลอมให้วางตัวอย่างระมัดระวังเพื่อหลีกเลี่ยงอาชญากรรมทางเพศ

เมื่อสิ่งที่เกิดขึ้นจริงของการเปลือยเปล่าในผู้หญิง ที่มีถูกมองให้เห็นถึงภาพจำในแง่ของสิ่งเร้าจนเป็นที่คุ้นชินและไม่อาจแยกขาดออกจากกันได้ การปรุงแต่งที่ถือเป็นทัศนคติทางเพศที่สังคมให้การยอมรับ ทำให้เกิดการบดบังทัศนคติความงามที่คงอยู่ในส่วนต่าง ๆ ของสตรีร่างกาย จึงเกิดเป็นความต้องการของผู้สร้างสรรค์ในการเสนอความเปลือยเปล่าที่คงความงดงามแต่ลดทอนการสร้างความปลอดภัย ความต้องการที่จะคืนความเป็นธรรมชาติของร่างกายให้กับเพศหญิง

61001204 : Major (VISUAL ARTS)

Keyword : Female, Woman's rights, Body

MISS PEECHAYA POTISIT : NATURE OF BEAUTY FROM FEMALE BODY. THESIS
ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR VICHAYA MUKDAMANEE, Ph.D.

The response of female beauty has been bond with sexual attractive reaction. Nudity has been stated as an inappropriate behavior because it shows sensitive areas of human body. With many reasons, in cultural context, a huge structure associate with the idea of women act which become norm and hard to solve. Woman body could never escape gaze. Society affects women's expression rigorously and illogically. This often leads to sex's equality demand from the suppression on women such as strictly manner and appropriate dress only for women because this could prevent rape and crime toward women.

The appearance of nudity in woman is always seen as trigger for sexual reaction, so it conceals the aesthetic of woman body. An intention of the artist is to present the beauty of nudity but decreasing sexual stimulation and shows natural beauty to women's body.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าน้อมรำลึกในพระคุณของบิดา มารดาที่ให้การสนับสนุนแก่ข้าพเจ้าเป็นอย่างดีตลอดการศึกษา ทั้งในด้านคำแนะนำและคอยให้กำลังใจ เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยผลักดันให้ข้าพเจ้าบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา รวมถึงคณาจารย์ทุกท่านที่เป็นอีกหนึ่งส่วนสำคัญต่อการเรียนรู้ สร้างสรรค์ ในรั้วมหาวิทยาลัยศิลปากร คอยให้คำแนะนำตลอดจนผลักดันเพื่อก่อเกิดเป็นวิทยานิพนธ์ที่สำเร็จสมบูรณ์ชุดนี้ อีกทั้งยังเป็นแบบอย่างของศิลปินที่สร้างแรงบันดาลใจแก่ข้าพเจ้าในการสร้างสรรค์งานศิลปะทั้งในปัจจุบันและต่อไป ขอขอบคุณเหล่าคณาจารย์ทุกท่านทั้งในภาควิชาจิตรกรรม ในและภาควิชาอื่นๆ ที่เป็นส่วนประกอบสำคัญอย่างขาดไม่ได้ในตลอดการเรียนรู้ที่ผ่านมา บุคคลทุกท่านที่กล่าวมา ข้าพเจ้าขอบันทึกเป็นความทรงจำที่มีคุณค่าแก่ช่วงวัยของการเป็นนักศึกษาและตลอดไป

พีชญา โพธิสิทธิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การสร้างสรรค.....	2
แนวความคิดในการสร้างสรรค.....	2
ขอบเขตของโครงการ.....	2
วิธีการศึกษา	3
แหล่งข้อมูล.....	3
อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรคผลงาน	3
บทที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค.....	4
ที่มาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจ.....	4
แนวคิดและทฤษฎีของนักคิดนักปรัชญาที่เกี่ยวข้อง.....	5
ซีโมน เดอ โบวัวร์ (Simone de Beauvoir).....	5
เจอร์แมน เกียร์ (Germaine Geer).....	6
แนวคิดสตรีนิยม (Feminism)	7
ทัศนะแบบกลุ่มเรียกร้องแบบสังคมนิยม (Socialist Feminism).....	7
ทัศนะแบบกลุ่มเรียกร้องความเสมอภาคระหว่างเพศแบบสุดขั้ว (Radical Feminism).....	8

ทัศนากลุ่มเรียกร้องความเสมอภาคแบบมีแนวคิดเป็นกลาง ๆ (Moderate Feminism)	8
แนวคิดของศิลปินที่เกี่ยวข้อง	8
Charles Courtney Curran	8
Richard Emile Miller	12
บทที่ 3 กระบวนการในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์	15
การประมวลความคิดจากข้อมูลเพื่อใช้ในการสร้างสรรค์	15
ขั้นตอน วิธีการสร้างสรรค์	15
ข้อมูลด้านเนื้อหา	15
ทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์	16
งานด้านจิตรกรรม	16
ขั้นตอนการประยุกต์ใช้ข้อมูลและออกแบบภาพร่าง	16
ขั้นตอนการเก็บภาพ	17
วัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์	17
ขั้นตอนการเตรียมสื่อ	17
ขั้นตอนกระบวนการทางจิตรกรรม	17
สรุปผลการทำงาน	22
บทที่ 4 การพัฒนาและการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์	24
ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1	32
ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2	33
ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3	35
ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4	36
ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5	37
ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6	38
ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 7	39

บทที่ 5 บทสรุป..... 41

รายการอ้างอิง..... 42

ประวัติผู้เขียน..... 43

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 รูปผลงานของ Charles Courtney Curran รูปที่ 1	10
ภาพที่ 2 รูปผลงานของ Charles Courtney Curran รูปที่ 2	11
ภาพที่ 3 รูปผลงานของ Richard Emile Miller รูปที่ 1.....	13
ภาพที่ 4 รูปผลงานของ Richard Emile Miller รูปที่ 2	14
ภาพที่ 5 แสดงตัวอย่างภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ ชั้นที่ 1	18
ภาพที่ 6 ตัวอย่างภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ ชั้นที่ 2.....	19
ภาพที่ 7 ตัวอย่างภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ ชั้นที่ 3.....	20
ภาพที่ 8 ตัวอย่างภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ ขั้นตอนเสร็จสมบูรณ์.....	21
ภาพที่ 9 ภาพตัวอย่างการสรุปการสร้างสรรค์ รูปที่ 1	22
ภาพที่ 10 ภาพตัวอย่างการสรุปการสร้างสรรค์ รูปที่ 2	23
ภาพที่ 11 ภาพตัวอย่างการสรุปการสร้างสรรค์ รูปที่ 3	23
ภาพที่ 12 รูปตัวอย่างการสร้างสรรค์ในระยะแรก รูปที่ 2.....	26
ภาพที่ 13 รูปตัวอย่างการสร้างสรรค์ในระยะที่ 2 รูปที่ 1	27
ภาพที่ 14 รูปตัวอย่างการสร้างสรรค์ในระยะที่ 2 รูปที่ 3	28
ภาพที่ 15 รูปตัวอย่างการสร้างสรรค์ในระยะที่ 2 รูปที่ 4	29
ภาพที่ 16 รูปตัวอย่างการสร้างสรรค์ในระยะที่ 3 รูปที่ 1	30
ภาพที่ 17 รูปตัวอย่างการสร้างสรรค์ผลงานในชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1	31
ภาพที่ 18 รูปตัวอย่างการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	33
ภาพที่ 19 รูปตัวอย่างการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3	34
ภาพที่ 20 รูปตัวอย่างการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4.....	36
ภาพที่ 21 รูปตัวอย่างการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5	37

ภาพที่ 22 รูปตัวอย่างการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6 38

ภาพที่ 23 รูปตัวอย่างการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 7 39

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผู้หญิงกับการเรียกร้องต่อสู้ทางด้านสิทธิเสรีภาพนั้นมีการเคลื่อนไหวให้เห็นในแต่ละประเทศมาเป็นเวลานาน วัฒนธรรมความเชื่อของคนในสังคมถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญอย่างมากในการปลูกฝังกฎระเบียบให้ผู้หญิงมีเงื่อนไขที่ไม่เป็นธรรมในการดำเนินชีวิตมากมาย ระบบโครงสร้างทางวัฒนธรรมความเชื่อจึงเป็นสิ่งที่ควรได้รับการกล่าวถึงและแก้ไข ไม่ว่าจะเป็นการรื้อถอนชุดความคิดของการเป็นช้างเท้าหลัง รวมไปถึงการล้มล้างระบบปิตาธิปไตยหรือระบบชายเป็นใหญ่ที่ยังคงเป็นปัญหาเรื้อรังมาเนิ่นนาน

ปัจจุบันหลายข้อเรียกร้องได้ถูกยกเลิกและขับเคลื่อนไปสู่แนวทางการแก้ไขที่เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น แต่สิ่งที่ยังถือเป็นปัญหาและยังไม่ได้รับข้อสรุปถึงแนวทางการแก้ไขในปัจจุบันนั้นคือการผูกขาดเรือนร่างสตรีกับความเป็นวัตถุทางเพศ การมองว่าร่างกายส่วนใดส่วนหนึ่งของผู้หญิงนั้นถือได้ว่าเป็นสิ่งเร้าหรือช่วยก่อให้เกิดการอารมณ์ มีผลปรุงแต่งจิตสำนึกในช่วงขณะหนึ่ง และไม่อาจปฏิเสธกฎของธรรมชาติที่กำหนดให้เพศชายมีความรู้สึกต่อสิ่งเร้าที่พบเจอ เมื่อเกิดเป็นการยอมรับในหมู่หม่มากของคนในสังคม ว่าด้วยผู้หญิงเป็นสิ่งตอบสนองหรือรองรับความรู้สึกทางเพศนั้นเป็นเรื่องปกติ ทำให้มุมมองที่มีต่อเพศหญิงเป็นเหมือนกับสิ่งที่มีไว้เพื่อบริโภค ความปกติที่สังคมยอมรับ ว่าผู้หญิงไม่อาจหลีกเลี่ยงไปจากการผูกมัดเกี่ยวกับกลไกทางทัศนคตินี้ได้ จึงนำมาซึ่งกฎระเบียบการใช้ชีวิตที่เคร่งครัด การสำรวมกิริยา การแต่งกาย และข้อบังคับอีกมากมายที่แสดงออกถึงความไม่เสมอภาค การถูกลดทอนความเป็นมนุษย์

เมื่อสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าด้วยการเปลือยเปล่าของเพศหญิงนับเป็นสิ่งปลูกเร้า จนเกิดเป็นภาพจำซ้ำ ๆ และไม่อาจแยกเรือนร่างกับอารมณ์ออกจากกันได้อย่างสิ้นเชิง จึงทำให้เกิดเป็นการบดบังทัศนยะความงามที่คงอยู่ในส่วนต่าง ๆ ของสรีระร่างกาย นำมาซึ่งความต้องการที่จะสร้างสรรค์เพื่อนำเสนอความเปลือยเปล่าของสรีระสตรีในมุมมองอื่นที่ต่างออกไป จุดหมายสำคัญถือเป็นความต้องการที่จะคืนความเป็นธรรมตาของร่างกายผู้หญิงโดยที่ไม่ผูกขาดกับความเป็นสิ่งเร้า ลดทอนความรู้สึกเชิงการอารมณ์ที่มีต่อสัดส่วนร่างกายของเพศหญิง

วัตถุประสงค์การสร้างสรรค

ข้าพเจ้าต้องการศึกษาความเป็นมาถึงระบบแนวคิดหรือทัศนคติอันเกิดจากโครงสร้างทางวัฒนธรรมที่ส่งเสริมเกิดเป็นปัญหาในด้านสิทธิการแสดงออกของเพศหญิง รวมถึงการค้นคว้าเรียนรู้จากบทความของนักเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิสตรีและสิทธิความเป็นมนุษย์ ตลอดจนศิลปินที่เกี่ยวข้องศึกษาความเหลื่อมล้ำอันเกิดจากรากฐานการวางผู้หญิงเป็นเพศที่สอง เพื่อใช้ประกอบเป็นองค์ความรู้นำมาปรับใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะผ่านรูปแบบของสื่อทางจิตรกรรม

แนวความคิดในการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอความเป็นธรรมดาของร่างกายมนุษย์ที่เกิดมาพร้อมกับการมีเครื่องเพศเป็นผู้หญิง อันเนื่องจากร่างกายของเพศหญิงถือได้ว่าเป็นสิ่งเร้าและยังไม่อาจเป็นอิสระจากข้อกำหนดทางธรรมชาตินี้ได้ จึงเกิดเป็นความต้องการที่จะเสนอธรรมชาติของความงามที่นอกเหนือจากสิ่งเร้าเชิงกามารมณ์ โดยแสดงออกให้เห็นถึงความเป็นธรรมดาของเรือนร่างสตรีในอิริยาบถต่าง ๆ มุ่งเน้นไปที่สาระของการเผยให้เห็นถึงสัดส่วนที่เป็นอัตลักษณ์ของเพศหญิง การปลดปล่อยร่างกายเพื่อปลดปล่อยจากชุดความเชื่อที่สังคมนิยามว่าเป็นพื้นที่สงวน นำเสนอในรูปแบบที่คงไว้ซึ่งความงามด้วยการลดทอนอารมณ์ความรู้สึกยั่วยุหรือปลุกเร้าโดยแสดงออกผ่านภาษาทางจิตรกรรม

ขอบเขตของโครงการ

ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอส่วนต่าง ๆ ของร่างกายผู้หญิงที่มีผูกติดกับความเป็นสิ่งยั่วยุเชิงกามารมณ์ให้คลี่คลายสู่ความเป็นธรรมดา มุ่งเน้นสาระของสัดส่วนโค้งเว้าหรือความเป็นอัตลักษณ์ของสตรีระในเพศหญิงเป็นองค์ประกอบหลักของงานสร้างสรรค์ ด้วยหลักการใช้งานของชุดสีในอุดมคติผนวกกับการใช้สีถนอมแทนค่าอื่น ๆ เช่นผืนผ้าที่มีลักษณะบางเบาและดอกไม้ชนิดต่าง ๆ เป็นสื่อแทนเพื่อเสริมสร้างความงามในความหมายเชิงวัตถุประสงค์และความเป็นธรรมชาติ โดยใช้การสร้างสรรคในรูปแบบของงานจิตรกรรมด้วยกระบวนการทางสีน้ำมัน มุ่งเน้นไปที่การเขียนในลักษณะของงานสีน้ำมันแบบเกลี่ยเนียน (Linear Painting:Sfumato) โดยปราศจากการเขียนในรูปแบบของการใช้ที่แปร่งที่หยาบและให้ความรู้สึกที่รุนแรง (Expression Painting : Painterly) เพื่อสอดคล้องกับแนวคิดของเนื้อหาที่ต้องการถ่ายทอดความงามในรูปแบบของสตรีระที่คงความนุ่มนวลโดยลดทอนการปลุกเร้าหรือให้ความรู้สึกที่รุนแรง

วิธีการศึกษา

- รวบรวมข้อมูลประวัติศาสตร์ความเป็นมาของนักเคลื่อนไหวด้านสิทธิสตรีและสิทธิมนุษยชนในหลากหลายเชื้อชาติรวมถึงศึกษาแนวความคิดหรือเทคนิควิธีการของศิลปินที่มีความเกี่ยวข้อง
- ศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับหลักสตรีนิยมและขนบความเชื่อของโครงสร้างระบบปิตาธิปไตย
- รวบรวมข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์และเว็บไซต์ที่เชื่อถือได้ รวมถึงแบบสอบถามจากบุคคลรอบข้างเกี่ยวกับปัญหาที่เข้าข่ายในประเด็นการศึกษา
- นำวิธีคิดที่ได้จากแหล่งข้อมูลมาวิเคราะห์พร้อมปรับใช้ให้เชื่อมโยงกับแนวทางการสร้างสรรค์
- สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมด้วยเทคนิคกระบวนการสีน้ำมันบนผ้าใบ

แหล่งข้อมูล

- หนังสือ (ประวัติศาสตร์ศิลปะ, ปรัชญา, สิทธิสตรี รวมไปถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง)
- วิทยานิพนธ์ของผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาโทที่มีความเกี่ยวข้อง
- ผลงานศิลปะกรรมของศิลปินที่มีแนวคิดใกล้เคียงกับประเด็นปัญหา
- อาจารย์ที่ปรึกษา
- อินเทอร์เน็ต
- เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากประสบการณ์โดยตรงและบุคคลในสังคม

อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

- กล้องถ่ายภาพ (camera)
- รูปต้นแบบ (sketch)
- โคร่งไม้ (Frame)
- ผ้าใบ (canvas)
- สีน้ำมัน (oil color)
- แปรงและฟู่กันขนาดต่าง ๆ (brush)
- ตัวทำละลาย (solvent)

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

ที่มาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจ

นับตั้งแต่ข้าพเจ้ายังเป็นผู้เยาว์มักถูกอบรมจากสถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาว่าด้วยเรื่องของการวางตัวและข้อปฏิบัติในฐานะที่เกิิดมาเป็นผู้หญิง หลายสิ่งหลายอย่างถูกปลูกฝังจนเกิดเป็นความเชื่อเกี่ยวกับการเป็นผู้หญิงที่ดีตามหลักของสังคมอนุรักษ์นิยม ถูกอบรมสั่งสอนว่าด้วยเรื่องแบบแผนการวางตัวของผู้หญิงไปจนถึงสิ่งไหนที่ไม่ควรทำ ข้าพเจ้าจดจำทัศนคติที่คนรอบข้างได้ป้อนใส่ความคิดจนเกิดเป็นจิตสำนึก และยึดถือหลักการเหล่านั้นเสมอมาอย่างไม่เคยนึกสงสัยถึงเหตุและผลอันสมควร

เมื่อข้าพเจ้าเติบโตเข้าสู่ช่วงอายุที่สามารถคิดวิเคราะห์ได้ด้วยตนเองอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบกับการรับข่าวสารจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ไม่ว่าจะด้วยสถาบันการศึกษา เหตุการณ์เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเพศที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ข่าวสารจากสื่อออนไลน์ รวมถึงหนังสือบทความที่มีความน่าเชื่อถือ ทำให้ข้าพเจ้าเริ่มตั้งคำถามถึงการมีอยู่ของปัญหาความไม่เท่าเทียมทางเพศ ซึ่งนับเป็นสิ่งที่ใกล้ตัวอย่างยิ่งและเป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าเพิกเฉยมาโดยตลอด เมื่อคิดได้เช่นนั้นจึงเริ่มสำรวจปัญหาที่เกิดขึ้น เริ่มตั้งคำถามกับเรื่องความเชื่อขั้นพื้นฐานที่ตนยึดถือปฏิบัติมาตั้งแต่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ เหตุใดผู้หญิงจึงต้องแต่งกายให้สำรวมเรียบร้อย เหตุใดผู้หญิงถึงไม่มีสิทธิ์เข้าวัดเมื่อมีประจำเดือน หรือการที่ผู้หญิงสัมผัสกับผ้าเหลืองถึงนับเป็นสิ่งที่ผิดบาป ข้อปฏิบัติเหล่านี้ทำให้ข้าพเจ้าค้นพบว่าปัญหาความไม่เท่าเทียมทางเพศนี้ไม่ได้มาจากการที่ผู้หญิงมีเครื่องเพชรหรือสร้อยระย้าที่แตกต่างไปจากผู้ชาย แต่คือการที่สังคมวัฒนธรรมกำหนดโครงสร้างทางความเชื่อให้ผู้หญิงเป็นเพศที่สงรองจากผู้ชาย อีกทั้งผู้หญิงยังถูกพรากโอนอิสรภาพทางการแสดงออกในหลาย ๆ ด้าน เพียงเพราะคติความเชื่อที่ว่าผู้ชายเป็นช้างเท้าหน้าและผู้หญิงเป็นช้างเท้าหลัง

เมื่อสำรวจถึงปัญหาทางโครงสร้างวัฒนธรรมความเชื่อที่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางเพศสภาพเช่นนี้แล้ว จึงเกิดเป็นความต้องการที่จะคลี่คลายบทบาทความเป็นหญิงที่สังคมกำหนดสู่บทบาทความเท่าเทียมบนพื้นฐานความเป็นมนุษย์ โดยเริ่มทำการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์การขับเคลื่อนเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศทั้งในไทยและสากลโลก นำมาซึ่งประเด็นที่ข้าพเจ้าเล็งเห็นแล้วว่าเป็นปัญหาที่ยากต่อการได้รับการแก้ไขให้เป็นรูปธรรมชัดเจน เกี่ยวกับความจริงที่ว่าเพศหญิงไม่สามารถตัดขาดออกจากบทบาทของผู้ผลิตได้อย่างสมบูรณ์ กามารมณ์ที่เกิดขึ้นจากการรับรู้ถึงสิ่งเร้าที่มาจาก

เรือนร่างสตรีเป็นไปตามสัญชาตญาณความเป็นชาย ซึ่งการเปลี่ยนแปลงสัญชาตญาณนั้นเป็นไปได้ยาก และข้าพเจ้าเองก็ไม่อาจปฏิเสธข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้ แต่ข้าพเจ้ามีความเชื่อลึก ๆ ที่ว่าสัญชาตญาณเป็นสิ่งที่อยู่รองลงมาจากจิตสำนึก และทัศนคติสามารถยังลึกลงไปเป็นจิตสำนึกได้ สิ่งที่คนในสังคมควรทำไม่ใช่การยอมรับปัญหาที่เกิดขึ้นและปล่อยให้ผ่านไปตามกาล กลับกันคือการที่สังคมควรสร้างจิตสำนึกและสร้างความตระหนักรู้ให้มากขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงนำมาซึ่งความต้องการที่จะนำเสนอแง่มุมอื่น ๆ นอกเหนือจากความรู้สึกที่สร้างความปลุกเร้า คึนความเป็นธรรมดาให้กับร่างกายผู้หญิงในระดับเดียวกับความเป็นธรรมดาของร่างกายมนุษย์เท่าที่สามารถจะสื่อสารผ่านงานสร้างสรรค์ในรูปแบบจิตรกรรมได้

แนวคิดและทฤษฎีของนักคิดนักปรัชญาที่เกี่ยวข้อง

ซีโมน เดอ โบวัวร์ (Simone de Beauvoir)

ซีโมน เดอ โบวัวร์ เป็นนักปรัชญาหญิงชาวฝรั่งเศส เดอ โบวัวร์ ถือเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญชิ้นแนวหน้าในการออกมาขับเค้นต่อสู้เพื่อความเท่าเทียมระหว่างเพศ โดยเธอเป็นนักคิดนักขับเคลื่อนที่ไม่เพียงแต่จะเรียกร่องสิทธิของสตรีเพียงเท่านั้น เธอยังเรียกร่องไปถึงสิทธิเสรีภาพที่ผู้ชายและผู้หญิงพึงมีเสมอกัน โดยเธอได้คิดวิเคราะห์ถึงการมีอยู่ของผู้หญิงและชายว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาในภายหลัง แท้จริงแล้วสิ่งแรกที่ทุกคนเป็นตั้งแต่เกิดนั้นคือมนุษย์

โดยเธอให้หลักคิดเกี่ยวกับปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงว่าถือเป็นสิ่งที่มีอยู่จริง แต่นั่นเป็นเพียงสิ่งที่สังคมสร้างขึ้น ปัญหาของระบบชายเป็นใหญ่ไม่ใช่ความต่างทางสรีระเพียงเท่านั้น แต่นั่นเป็นผลพวงมาจากชุดความเชื่อที่ผู้หญิงถูกนิยามโดยเพศชาย เช่น ลักษณะของการเป็นฝ่ายรับ (passive) ลักษณะการพึ่งพาผู้อื่น (dependent) หรือลักษณะของการตกเป็นรองหรืออยู่ภายใต้ผู้อื่น (subordinate) สิ่งเหล่านี้ทำให้บทบาทการมีอยู่ของผู้หญิงถูกกำหนดโดยเพศชาย กลับกันนิยามของบทบาทความเป็นชายนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับความเป็นหญิง ด้วยเหตุนี้จึงนำมาซึ่งความไม่เสมอภาคระหว่างเพศชายและหญิง สังคมการเลี้ยงดูรวมถึงวัฒนธรรมนับเป็นสิ่งที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการหล่อหลอมให้เกิดความไม่เสมอภาคระหว่างเพศ เช่น ความเชื่อเรื่องการแต่งงาน

¹ สุกัญญา หาญตระกูล, “แต่ซีโมน เดอ โบวัวร์ ผู้จากไป” ใน สตรีทัศน์, ปีที่ 4 ฉบับที่ 1, พฤษภาคม-กรกฎาคม 2529, หน้า 1

นับเป็นเป้าหมายหลักของชีวิตผู้หญิง หากแต่ผู้ชายมีเป้าหมายที่หลากหลาย อิสระและเปิดกว้างกว่านั้น

เดอ บัวร์ ให้ความเห็นว่าแท้จริงแล้วชายและหญิงนั้นมีความต่างทางสรีระโดยธรรมชาติ แต่ความต่างของความเป็นชายและหญิงเป็นไปโดยโครงสร้างทางวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนด ดังนั้นผู้หญิงและผู้ชายมีสิทธิเสรีตามธรรมชาติที่เหมือนกัน และเธอยังต้องการให้ผู้หญิงรับรู้ถึงการมีอยู่ของระบบชายเป็นใหญ่ สนับสนุนให้ผู้หญิงออกมาเรียกร้องแก้ไขปัญหาของตัวเอง ผลักดันให้ผู้หญิงปลดปล่อยออกจากการเป็นผู้หญิงที่สังคมกำหนด แล้วคืนสภาพความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ให้กับตัวเอง

เจอร์แมน เกียร์ (Germaine Geer)

เจอร์แมน เกียร์² เป็นนักคิดนักเขียนระดับแนวหน้า เธอสำเร็จการศึกษาถึงระดับปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ทางด้านสาขาวรรณคดี เกียร์ มีความคิดเห็นหลักเกี่ยวกับประเด็น พลังทางเพศ (libido) การปลดปล่อยอิสระทางเพศคืนสู่ผู้หญิง โดยเธอมองว่าวัฒนธรรมหล่อหลอมทัศนคติเรื่องเพศให้ผู้หญิงเป็นฝ่ายรับ โดยมีเพศชายเป็นฝ่ายรุก ทั้งที่ในความจริงไม่ว่าจะเพศหญิงหรือชายต่างมีบทบาทเป็นฝ่ายรุกได้เหมือน ๆ กัน ผู้หญิงควรมีสิทธิเสรีในด้านการแสดงออกถึงบทบาททางเพศได้ตามธรรมชาติของตนเอง

เกียร์ มีทัศนคติที่ว่า มนุษย์นั้นคือร่างกายและวิญญาณ แต่ผู้หญิงกลับถูกยกให้เป็นร่างกายมากกว่าวิญญาณ เพราะผู้หญิงมักถูกมองในแง่ของความสวยงามทางด้านร่างกาย ถูกตัดสินคุณค่าความงามทางด้านรูปลักษณ์เป็นหลัก ส่งผลให้ผู้หญิงมีสภาพไม่ต่างจากสิ่งของหรือวัตถุ และมีกลุ่มผู้บริโภคคือเพศชาย เกิดเป็นการให้ความสำคัญด้านความสวยงามในหมู่ผู้หญิงด้วยกัน เพื่อคาดหวังถึงความเป็นที่ต้องการ เพื่อยกระดับคุณค่าในตัวเอง

เมื่อผู้หญิงไม่มีบทบาททางเพศเทียบเท่าผู้ชาย ความเหลื่อมล้ำความไม่เสมอภาคจึงมาในรูปแบบของการที่ผู้หญิงเป็นเพียงผู้ตามไม่ใช่ผู้นำ เป็นเพียงวัตถุสิ่งของที่รอรับการบริโภค โดยเกียร์ให้ความเห็นว่าการปิดบังซ่อนเร้นพลังทางเพศถือเป็นการเก็บกดพลังชีวิตของผู้หญิงด้วยเช่นกัน ดังนั้นความสัมพันธ์ของหญิงและชายควรเป็นความรักที่ตั้งอยู่บนความเสมอภาคกัน มีความอิสระในการเป็นผู้รุกได้ทั้งชายและหญิง

² Germanin Greer, "The Stereotyp" in Mary Biddy Mahowald (ed.). *Philosophy of Woman*. (Indainapolis, Hackett Publishing Company, 1983), p. 6.

แนวคิดสตรีนิยม (Feminism)

เฟมินิสต์ในสังคมไทยถูกบัญญัติโดยเรียกกันว่า “สตรีนิยม” เป็นคำที่เผยแพร่ครั้งแรกในประเทศฝรั่งเศสราว ๆ ปี ค.ศ. 1880 กลุ่มแนวคิดสตรีนิยมเป็นแนวคิดหรือขบวนการเรียกร้องสิทธิความเสมอภาคแก่สตรี โดยมุ่งหวังที่จะปลดปล่อยสตรีเพศจากการถูกกดขี่ ความไม่เสมอภาค ความไม่เป็นธรรม และยกระดับความเป็นมนุษย์ในเพศหญิงให้ทัดเทียมกับความเป็นเพศชาย

โดยกลุ่มเฟมินิสต์ถูกจำแนกออกเป็น 3 แนวทางใหญ่ ๆ คือ

- 1 แนวทางสังคมนิยม (Socialist Feminism)
- 2 แนวทางแบบสุดขั้ว (Radical Feminism)
- 3 แนวทางปฏิรูปที่มีความคิดแบบกลาง ๆ (Reformative or Moderate)

โดยการจำแนกกลุ่มแนวทางนี้ ไม่สามารถบ่งชี้ว่าผู้ที่ต่อสู้เพื่อสิทธิเสรีภาพจะต้องถูกจัดอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอย่างชัดเจน เนื่องจากบางคนมีความคิด และวิธีการขับเคลื่อนที่หลากหลาย อาจจะมีแนวทางคาบเกี่ยวกันได้หลายกลุ่ม แต่โดยภาพรวมล้วนตั้งอยู่บนแนวทางปฏิรูปเดียวกันที่จะร่วมมือกันกำหนดบทบาทเพศหญิงให้เสมอภาคทัดเทียมกับเพศชาย

ทัศนะแบบกลุ่มเรียกร้องแบบสังคมนิยม (Socialist Feminism)³

กลุ่มแนวความคิดแบบสังคมนิยม เชื่อว่าการกดขี่สตรีนั้นเป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจและสังคม โดยสาเหตุหลักของการกดขี่มาจากความไม่เสมอภาคกันทางเศรษฐกิจ กลุ่มแนวคิดนี้มีทัศนะที่ว่า การจะมีอิสระและเสมอภาคได้ก็ต่อเมื่อล้มระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ด้วยการต่อสู้ของสตรีเป็นส่วนหนึ่งควบคู่ไปกับการต่อสู้ทางชนชั้น เพราะการเปลี่ยนแปลงสังคมจะสามารถเชื่อมโยงปรับเปลี่ยนได้ทั้งหมด

³ รศ.ดร.ลักษณวัต ปาละรัตน์, “แนวความคิดและขบวนการเรียกร้องสิทธิเสมอภาคระหว่างเพศ” ในปรัชญาภาวะสตรีFeminis,(สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง) หน้า 11.

ทัศนคติแบบกลุ่มเรียกร้องความเสมอภาคระหว่างเพศแบบสุดขั้ว (Radical Feminism)⁴

กลุ่มแนวคิดแบบสุดขั้วไม่เชื่อว่าการปฏิวัติล้มล้างระบบเศรษฐกิจหรือการล้มล้างกลุ่มนายทุนสามารถแก้ไขให้โครงสร้างการกดขี่นั้นหมดไป กลุ่มแนวคิดนี้ยังเชื่ออีกว่า การให้สิทธิชายเป็นใหญ่ในด้านต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความภูมิใจในเพศชายว่าตนนั้นมีความสำคัญ โดยเห็นว่ารากเหง้าของการกดขี่ที่แท้จริงคือระบบชายเป็นใหญ่ โดยนักต่อสู้กลุ่มนี้มักจะผลักดันให้รัฐแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยมีแนวทางการเคลื่อนไหวที่ค่อนข้างสุดขั้ว ให้ความแปลก และ ดึงดูดความสนใจ เช่น กลุ่มสมาคมทำลายล้างผู้ชาย หรือ กลุ่ม SCUM (Society for Cutting up Men)

ทัศนคติกลุ่มเรียกร้องความเสมอภาคแบบมีแนวคิดเป็นกลาง ๆ (Moderate Feminism)⁵

กลุ่มแนวคิดนี้มีมุมมองแบบกลาง ๆ โดยเห็นว่ามนุษย์ทุกคนนั้นเกิดมาเท่าเทียมกัน ผู้หญิงในฐานะที่เป็นบุคคลควรมีสิทธิในการกำหนดบทบาททางสังคมเช่นเดียวกับชาย กลุ่มแนวคิดนี้มีความคิดที่แตกต่างไปจากกลุ่มแนวคิดอื่น โดยมองว่าเพศหญิงไม่จำเป็นต้องมีหน้าที่เป็นมารดา อาจไม่ได้มองว่าระบบครอบครัวเป็นระบบที่แย่มากนัก แต่ก็ยังเห็นด้วยกับกลุ่มแนวทางสุดขั้ว โดยมองว่าผู้หญิงควรได้รับบทบาทอื่น และมีหน้าที่ตามที่ตนนั้นอยากจะเป็น แนวทางการคิดของคนกลุ่มนี้ไม่ได้หวังเปลี่ยนแปลงสังคมด้วยวิธีการรุนแรง

แนวคิดของศิลปินที่เกี่ยวข้อง

Charles Courtney Curran

Charles Courtney Curran เป็นอีกหนึ่งศิลปินอิมเพรสชันนิสต์ที่มีชื่อเสียงจากการวาดภาพหญิงสาวในอิริยาบถต่าง ๆ ชาร์ลส์เป็นคนอเมริกันและเกิดที่ฮาร์ทฟอร์ด แต่หลังจากเกิดสงครามกลางเมือง ครอบครัวของเขาได้ย้ายไปอยู่ที่โอไฮโอ เมื่อชาร์ลส์เริ่มสนใจในศิลปะ เขาจึงได้เดินทางไปซินซินเนติและเข้าเรียนโรงเรียนสอนศิลปะที่นั่น

เขาอยู่ที่ซินซินเนติเพียงปีเดียวก็เดินทางไปร่ำเรียนที่ National Academy of Design และ Art Students League ที่นิวยอร์ก และเป็นช่วงเวลานี้ที่เขาได้เริ่มวาดภาพหญิงสาวชนชั้นแรงงาน

⁴ รศ.ดร.ลักษณวัต पालรัตน์, “แนวความคิดและขบวนการเรียกร้องสิทธิเสมอภาคระหว่างเพศ” ในปรัชญาภาวะสตรีFeminism, (สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง) หน้า 13.

⁵ รศ.ดร.ลักษณวัต पालรัตน์, “แนวความคิดและขบวนการเรียกร้องสิทธิเสมอภาคระหว่างเพศ” ในปรัชญาภาวะสตรีFeminism, (สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง) หน้า 15.

ระหว่างที่พวกเขา กำลังทำงานต่าง ๆ หลังจากนั้นในปี 1888 ชาร์ลส์และเกรซ เจ้าของของเขาก็ได้จาก ประเทศอเมริกาไปเรียนที่ปารีส ชาร์ลส์ได้เข้าเรียนที่ Académie Julian ลูอิสลูกคนแรกของเขา ยังเกิดที่ปารีสอีกด้วย และชาร์ลส์ยังได้ศึกษาสไตล์การทำงานใหม่ ๆ ระหว่างอยู่ที่ปารีส ภาพของเขา ในช่วงนี้มักจะถูกเพ้นท์ในที่แจ้ง เป็นภาพหญิงสาวแต่งตัวทันสมัยเปลือยเปลือยไปกับกิจกรรมพักผ่อน หย่อนใจของพวกเขา ชาร์ลส์ยังได้จัดแสดงภาพของเขาที่ซาลอนอีกด้วย

ชาร์ลส์มักจะใช้คนในครอบครัวของเขาเป็นแบบวาดภาพเช่นกัน โดยเฉพาะเวลาเพ้นท์ภาพ แถบทะเลสาบอีรี โอไฮโอ เป็นการทดลองเพ้นท์และศึกษาสไตล์ใหม่ ๆ ไม่ว่าจะเป็น impressionism, symbolism, tonalism และ naturalism

ภาพของชาร์ลส์ถูกจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์มากมาย และเป็นที่ยอมรับในหมู่นักสะสมเป็นอย่างมาก ชาร์ลส์ได้รังสรรค์ภาพวาดกว่า 1500 ภาพตลอดชีวิตการทำงานของเขา นอกจากภาพสีน้ำมัน แล้ว ยังมีภาพสีน้ำ และภาพประกอบสำหรับนิตยสาร เขายังคงทำงานอยู่กับองค์กรทางศิลปะต่าง ๆ โดยเฉพาะ National Academy of Design ซึ่งเขาเป็นเลขานุการอยู่ที่นั่นถึงสิบห้าปี ชาร์ลส์กลายเป็นนักวาดภาพ portrait ที่ประสบความสำเร็จในราวปี 1920⁶

⁶ Henry David Thoreau, *The Journal of Henry D. Thoreau*, Bradford Torrey and Francis H. Allen, eds., 14 vols., (Boston: Houghton Mifflin Company, 1949), 5:169.

ภาพที่ 1 รูปผลงานของ Charles Courtney Curran รูปที่ 1

ศิลปิน Charles Courtney Curran

เทคนิค Oil on canvas

ขนาด 51.4 cm. by 30.8 cm.

สืบค้น เมื่อ 24 พฤศจิกายน 2563

ที่มา [https://www.sothebys.com/en/auctions/ecatalogue/lot.85.html/2015/american-](https://www.sothebys.com/en/auctions/ecatalogue/lot.85.html/2015/american-art-n09425)

art-n09425

ผลงานของศิลปินที่ข้าพเจ้าได้นำแนวทางมาปรับใช้ในงาน

ภาพที่ 2 รูปผลงานของ Charles Courtney Curran รูปที่ 2

ชื่อผลงาน

The Peris

ศิลปิน

Charles Courtney Curran

เทคนิค

Oil on canvas

ขนาด

45.72 cm by 81.28 cm.

ปี

1898

สืบค้นเมื่อ

24 พฤศจิกายน 2563

ที่มา

https://www.ronaldbergcollection.com/pdf/charles_curran.pdf

ข้าพเจ้าได้แรงบันดาลใจจากชุดสีของศิลปิน ในด้านการสร้างชุดสีที่อ่อนนุ่มของผิวคน ความโปร่งเบาและความฟูของริ้วผ้า บรรยากาศในภาพที่ให้ความรู้สึกสงบ และชวนฝัน รวมถึงการใช้ดอกไม้สีขาวขนาดใหญ่ที่ปรากฏในผลงาน

Richard Emile Miller

มิลเลอร์⁷ เป็นศิลปินแนว impressionist ชาวอเมริกันซึ่งโด่งดังจากการวาดภาพหญิงสาว เขาเกิดที่มิสซูรี และเข้าเรียนที่ Washington University ซึ่งเป็นโรงเรียนศิลปะแห่งแรกในอเมริกาที่อยู่ภายใต้สังกัดมหาวิทยาลัย และมีหลักสูตรศิลปะโบซาร์ ระหว่างที่เรียนอยู่ มิลเลอร์ก็ทำงานวาดภาพประกอบเพื่อหาทุนไปเรียนต่อที่ปารีสไปด้วย ในต่อมาเขาก็ได้รับทุนการศึกษาจาก St. Louis School of Fine Arts ไปเรียนต่อที่ปารีสอย่างที่ตั้งใจไว้

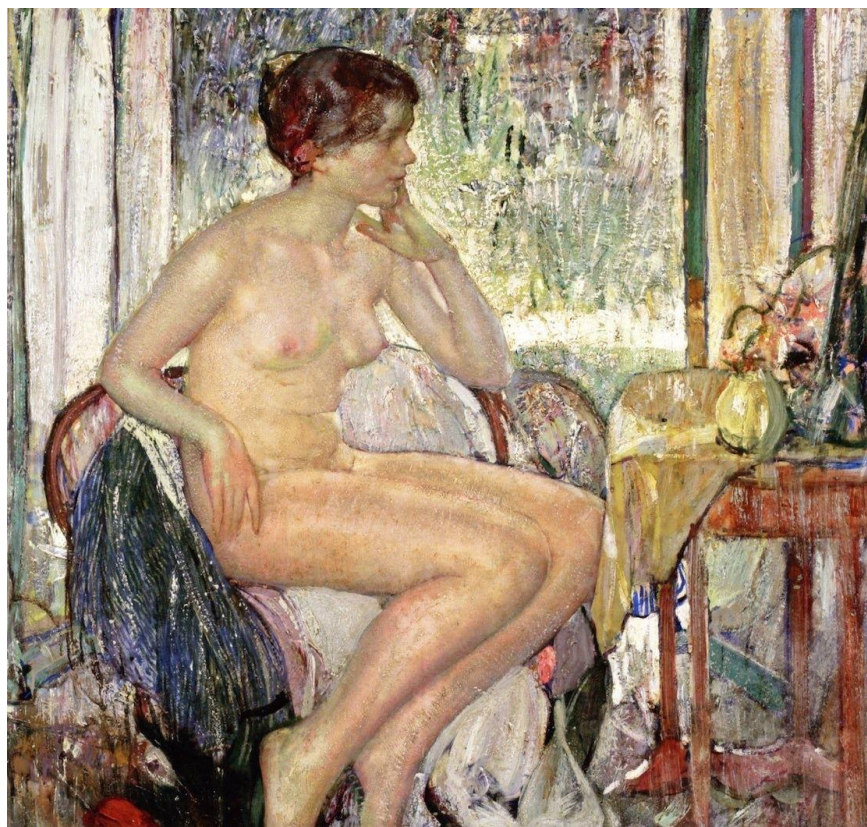
มิลเลอร์เข้าเรียนที่ The Académie Julian ซึ่งเป็นสถาบันที่ศิลปินอเมริกันนิยมเข้าเรียน งานของมิลเลอร์ได้ถูกวิจารณ์โดยเบนจามิน คอนสแตนท์และฌอง ปอล ลอเรนส์ ซึ่งเป็นศิลปินที่มีชื่อเสียงจากซาลอน งานของมิลเลอร์สามารถแบ่งออกได้เป็นช่วง ๆ งานในช่วงที่เขาอยู่ที่ปารีสมักจะเป็นโทนมืด ส่วนงานสีสว่างสดใสส่วนมากจะเป็นงานช่วงที่เขาอยู่ที่จิวอร์นี งานช่วงที่เขา productive ที่สุดคือช่วงที่อยู่ที่แพซาดินา และสุดท้ายคืองานที่ถูกวาดขึ้นในแมสซาชูเซต

งานขนาดใหญ่ชิ้นแรก ๆ ของมิลเลอร์จะเป็นทัศนียภาพของ Paris cafe life เป็นภาพของหญิงสาวชาวปารีสเชิญผู้หุงหรานำสมัย กับฉากหลังที่สลัวเลือนขับให้ภาพคนด้านหน้าโดดเด่น หลังจากนั้น มิลเลอร์ก็เริ่มหันมาสนใจงานสไตล์หุงหรานา เขาถูกดึงดูดโดยหญิงสาวที่สวมใส่เสื้อคลุมหรือกิโมโน และภาพวาดหญิงสาวที่งดงามเหล่านี้ทำให้เขาเป็นที่รู้จักและโด่งดังในที่สุด มิลเลอร์ยังวาดภาพ landscape เช่นเดียวกัน แต่ก็แค่บางโอกาสเท่านั้น ไม่ได้บ่อยครั้งนัก เขาชอบที่จะวาดภาพหญิงสาวเสียมากกว่า ซึ่งผลงานของเขาให้ความรู้สึกมีเสน่ห์ ให้ความงดงามและดึงดูด

⁷ TuttArt, “Richard Emile Miller”, สืบค้นเมื่อ / 24 พฤศจิกายน 2563,

<https://www.tuttartpitturasculturnapoesiamusica.com/2013/11/richard-e-miller.html?m=1>

ภาพที่ 3 รูปผลงานของ Richard Emile Miller รูปที่ 1

ชื่อผลงาน Seated Nude

ศิลปิน Richard Emile Miller

เทคนิค oil on panel

สืบค้นเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2563

ที่มา <https://www.mutualart.com/Artwork/Seated-Nude/E37257032F785C66>

ภาพที่ 4 รูปผลงานของ Richard Emile Miller รูปที่ 2

ชื่อผลงาน Reclining Nude

ศิลปิน Richard Emile Miller

เทคนิค oil on panel

ปี 1997

สืบค้นเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2563

ที่มา <https://maler.gallery/maler-mi-mu/galerie-richard-edward-miller/>

จุดเด่นที่ข้าพเจ้าชื่นชอบและนำมาประกอบใช้ในงานของมิลเลอร์ คือการจัดวางหรือเลือกใช้ องค์ประกอบที่ทำให้โมเดลดูเป็นธรรมชาติ ผ่อนคลาย ภาพดูไม่แข็งเกร็งจนเกินไป การใช้ผิวโทนสี ชมพูอ่อนนุ่ม ผนวกกับผืนผ้าสีขาวที่เสริมความผ่อนคลายของภาพ

บทที่ 3

กระบวนการในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

การประมวลความคิดจากข้อมูลเพื่อใช้ในการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดนี้เริ่มต้นจากการที่ข้าพเจ้ามีความสนใจเกี่ยวกับประเด็นปัญหาอันเกิดจากเพศภาวะความเป็นหญิง เมื่อได้เริ่มสำรวจถึงปัญหาที่กระทบโดยตรงกับตัวข้าพเจ้า รวมถึงบุคคลรอบข้าง จึงได้เห็นถึงการมีอยู่ของปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเพศในหลากหลายมิติ ข้าพเจ้าจึงเริ่มนำประเด็นความไม่เสมอภาคเหล่านั้นมาผนวกกับชุดเอกสารจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่นตำราหนังสือและนำมาขมวดเป็นความต้องการที่จะนำเสนอมุมมองใหม่ให้ตรงกับจุดประสงค์แท้จริง

ข้าพเจ้าได้คิดวิเคราะห์ถึงความต้องการว่า จะสามารถนำเสนอผลงานในรูปแบบจิตรกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการได้อย่างไร ระดับอารมณ์ความรู้สึกที่ถ่ายทอดบนพื้นฐานความเป็นธรรมชาติของร่างกายควรจะขับเน้นออกมาในลักษณะไหน องค์ประกอบที่ใช้ในงานมีผลต่อการตีความอย่างไร เมื่อเริ่มคิดวิเคราะห์ถึงผลลัพธ์ที่ต้องการได้ จึงเกิดเป็นกระบวนการถ่ายทอดที่แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกผ่านกระบวนการใช้เทคนิคทางจิตรกรรมอันมีทัศนธาตุต่าง ๆ ประกอบกัน ได้แก่ เส้น สี น้ำหนัก รูปทรง พื้นผิว และพื้นที่ว่าง ในงานสร้างสรรค์

ขั้นตอน วิธีการสร้างสรรค์

ข้อมูลด้านเนื้อหา

- เรื่องราวความไม่เท่าเทียมทางเพศในชีวิตประจำวันที่เกิดขึ้นโดยตรงเกี่ยวกับตัวศิลปิน
- ข้อมูลจากหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับสิทธิสตรี, ศิลปินที่เกี่ยวข้อง
- ข้อมูลในความหมายของสื่อแทน เช่น ชนิดของดอกไม้ เพื่อนำมาต่อยอดเป็นองค์ประกอบ

ของผลงาน

ทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

งานด้านจิตรกรรม

ในช่วงทศวรรษที่ 1960 – 1970 กระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะได้ถูกปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์บริบทแวดล้อมของสังคม ทำให้เกิดแนวคิดและวิธีการทางศิลปะใหม่ๆ หรือการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ลัทธิหลังสมัยใหม่ (Post-modernism) ซึ่งในช่วงนี้ได้เกิดการสร้างงานศิลปะในรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น เช่น Conceptual Art, Performance, Earth Art, Povera art, installation, Happening, body Art เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันกระบวนการทางศิลปะเหล่านี้ล้วนเป็นที่นิยมและแพร่หลาย โดยงานจิตรกรรมอาจถูกมองว่าเป็นรูปแบบกระบวนการสร้างสรรค์ล้ำสมัยหรือซ้ำเดิมขาดความแปลกใหม่เมื่อเทียบกับศิลปะที่ให้กระบวนการทัศนียภาพที่หลากหลายน่าสนใจ หากแต่ตัวข้าพเจ้า ยังคงหลงใหลในกระบวนการทางจิตรกรรมสีน้ำมัน ความตรงไปตรงมาของสื่อที่เป็นภาพเขียน ยังคงสร้างความประทับใจแก่ตัวข้าพเจ้า การแต่งแต้มความรู้สึกจากปลายพู่กันผ่านเฉดสีที่บ่งบอกตัวตนลงบนผืนผ้าใบ รูปแบบการเขียนสีน้ำมันแบบเกลี่ยเนียนยังคงสร้างความน่าสนใจแก่ตัวข้าพเจ้า ในการสร้างสรรค์ผลงานปัจจุบัน

ขั้นตอนการประยุกต์ใช้ข้อมูลและออกแบบภาพร่าง

เมื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้รับจากแหล่งความรู้ จึงได้เริ่มประมวลชุดความคิดเพื่อสังเคราะห์ให้ได้ภาพร่างที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการ เมื่อสำรวจและตกตะกอนได้ว่าความต้องการของข้าพเจ้า ต้องการนำเสนอเรื่องราวความเป็นธรรมชาติของร่างกายผู้หญิง โดยการเปิดเผยสัดส่วนรูปร่างโค้งเว้าให้ออกมาในลักษณะของการปลดปล่อยทั้งเครื่องนุ่งห่มเพื่อปลดปล่อยในแง่ของความรู้สึกปลุกเร้าโดยใช้สรีระของเพศหญิงเป็นหลัก ใช้ผืนผ้าห้อยคล้องไปกับสัญลักษณ์เครื่องนุ่งห่มที่อยู่คู่กับการปกปิดเรือนร่าง ใช้ดอกไม้เพื่อเป็นสื่อแทนของชุดความคิดเกี่ยวกับประเด็นการนิยามผู้หญิงเป็นดอกไม้⁸ เมื่อได้มาซึ่งแนวทางของภาพร่างจึงเข้าสู่กระบวนการเก็บภาพถ่ายเพื่อนำมาใช้อ้างอิงภาพร่าง

⁸ รศ.ดร.ลักษณวัต पालะรัตน์, "แนวความคิดและขบวนการเรียกร้องสิทธิเสมอภาคระหว่างเพศ" ในปรัชญาภาวะสตรีFeminism, (สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง) หน้า 147.

ขั้นตอนการเก็บภาพ

การถ่ายภาพเป็นส่วนสำคัญในการเก็บบันทึกเพื่อใช้เป็นแบบร่างของงานสร้างสรรค์ โดยข้อมูลจากภาพถ่ายประกอบไปด้วยการเก็บบันทึกลักษณะเรื้อนร่างของบุคคลที่ใช้เป็นต้นแบบ โดยที่ข้าพเจ้าได้เลือกใช้ร่างกายของตัวเองในการเป็นรูปภาพต้นแบบในการสร้างสรรค์ ด้วยเหตุที่ข้าพเจ้าสามารถรับรู้ความรู้สึกของตนเองต่อเรื่องราวเหล่านี้ได้ดี จึงเลือกใช้ร่างกายความเป็นเพศของตัวเองในการนำเสนอผ่านอิริยาบถต่าง ๆ เมื่อได้ภาพร่างที่ต้องการจึงเข้าสู่กระบวนการทำงานสร้างสรรค์ลงบนผืนผ้าใบ

วัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์

- เฟรมผ้าใบ (ตามขนาดที่ต้องการ)
- พู่กันและแปรงขนาดต่าง ๆ
- สีน้ำมัน
- สีอะคริลิก
- ตัวทำละลายชนิดต่าง ๆ
- วานิช (สำหรับเคลือบปิดงาน)

ขั้นตอนการเตรียมสื่อ

ในทุกผลงานข้าพเจ้าจะคิดชุดสีที่เป็นองค์รวมของผลงาน กำหนดโทนสีในงานที่ต้องการได้ แล้วจากนั้นจึงเริ่มเตรียมสื่อวัสดุด้วยการลงสีที่เลือกไว้ทาลงบนผืนผ้าใบขาวให้ทั่วทั้งงาน เป็นการรองพื้นด้วยโทนสีเพื่อให้ง่ายต่อการขึ้นรูปและน้ำหนักในขั้นตอนต่อไป สีรองพื้นที่เลือกใช้เป็นสีอะคริลิก ด้วยคุณสมบัติที่แห้งเร็วและเหมาะกับการทาสีในพื้นที่ขนาดใหญ่

ขั้นตอนกระบวนการทางจิตกรรม

เมื่อรองพื้นในความทึบที่ต้องการ จากนั้นก็เข้าสู่กระบวนการร่างภาพ เริ่มลงน้ำหนักในขั้นแรกเนื่องด้วยความต้องการที่จะให้ความฟุ้งของผืนผ้าใบในขั้นตอนสุดท้ายได้ทำงานตามผลลัพธ์ที่ต้องการ ดังนั้นการลงสีครวมไปจนถึงสีของพื้นหลังที่เป็นหม่อมวลดอกไม้ ข้าพเจ้าจึงได้ใส่น้ำหนักความเข้มของสีในระดับที่มากพอ รายละเอียดของขอบหรือน้ำหนักของส่วนหัว ส่วนโค้งตามจุดต่าง ๆ ของร่างกายถูกขับเน้นให้คมชัด

ภาพที่ 5 แสดงตัวอย่างภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ ชั้นที่ 1

ข้าพเจ้าจึงได้ใส่น้ำหนักความเข้มของสีในระดับที่มากกว่าในภาพร่างต้นฉบับ โดยเริ่มจากการให้น้ำหนักของผิวคนไล่ลำดับไปจนถึงพื้นหลังดอกไม้ รายละเอียดของขอบหรือน้ำหนักของส่วนเว้าส่วนโค้งตามจุดต่าง ๆ ของร่างกายถูกข้บเน้นให้คมชัด

ภาพที่ 6 ตัวอย่างภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ ชั้นที่ 2

ตามภาพประกอบการลงสีชั้นที่ 2 เมื่อเสร็จสมบูรณ์ในขั้นนี้แล้ว จึงเก็บรายละเอียดของผิวคน ไปจนถึงรายละเอียดย่อยของดอกไม้ ให้ความคมชัดของสีมากขึ้น เพราะเมื่อถึงขั้นตอนต่อไปจะไม่สามารถเก็บรายละเอียดหรือเพิ่มเติมน้ำหนักใด ๆ ได้อีก

ภาพที่ 7 ตัวอย่างภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ ชั้นที่ 3

เมื่อเก็บรายละเอียดของผิวคน ไปจนถึงรายละเอียดขยย่อยของดอกไม้แล้ว จากนั้นจึงเริ่มเข้าสู่กระบวนการลงสีในขั้นสุดท้าย นั่นคือชั้นสีของผืนผ้า โดยข้าพเจ้าได้เลือกใช้สีขาว(zince white) มาผสมกับตัวทำละลาย (linseed oil) ให้เนื้อสีมีความเหลวใสมากพอที่จะเคลือบเป็นผืนผ้า โดยให้ความรู้สึบบางเบา ไม่หนาทึบจนปิดเนื้อผิวของภาพคนที่ต้องการจะนำเสนอ เพื่อให้ได้สีที่คงเหลือจากการซ้อนทับนั้นแสดงค่าสีที่ดีที่สุด ในกระบวนการนี้อาจต้องอาศัยความใจเย็นในการตรวจสอบน้ำหนักที่ได้ปาดลงไป โดยพยายามให้สีขาวของผ้ามีความโปร่งและอ่อนนุ่มเท่ากันทั่วทั้งงาน

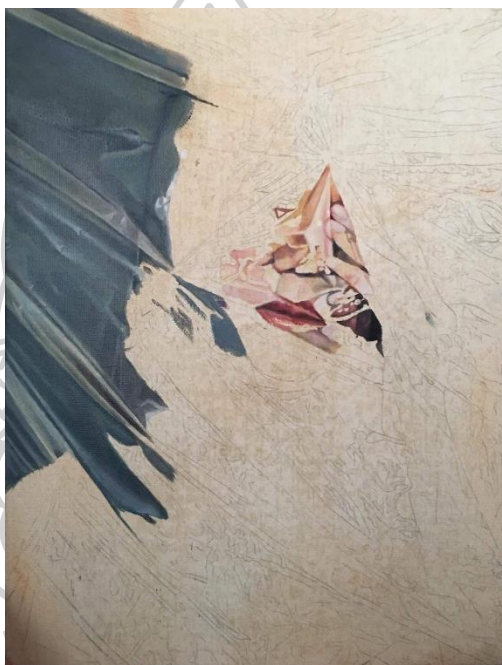

ภาพที่ 8 ตัวอย่างภาพขั้นตอนการสร้างสรรค์ ขั้นตอนเสร็จสมบูรณ์

จนถึงขั้นตอนสุดท้ายของการลงสี คือขั้นตอนของการลงวัตถุที่อยู่ระยหน้าสุด ข้าพเจ้าเลือกใช้ดอกกลิลลี่สีขาว (Easter Lily) แทนค่าความเบ่งบานอย่างบริสุทธิ์ ความขาวสะอาดของดอกกลิลลี่ช่วยเน้นความต่างของค่าน้ำหนักระหว่างผืนผ้าและดอกกลิลลี่

สรุปผลการทำงาน

การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ได้สร้างกระบวนการทำงานที่มีเทคนิควิธีการต่างไปจากเดิม โดยผลงานชุดก่อนทำผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ข้าพเจ้าได้ทำการลงสีในภาพคนและรอยยิ้มของ ผุพลาستيكไปพร้อม ๆ กันหรือเป็นการลงสีพื้นเพียงสองชั้น โดยเน้นไปที่กระบวนการลงสีในชั้นแรก ให้แล้วเสร็จ ทำให้ขาดการทับซ้อนกันของชั้นสี และไม่สามารถสร้างระยะในภาพเพิ่มเติมได้ อีกทั้งการทำงานในรูปของการเกลี่ยเนียนเพียงชั้นเดียวของภาพที่ให้รายละเอียดของงานค่อนข้างมาก ทำให้เกิดความสับสนและเกิดความล่าช้า

ภาพที่ 9 ภาพตัวอย่างการสรุปการสร้างสรรค์ รูปที่ 1

โดยกระบวนการสร้างสรรค์ในชุดวิทยานิพนธ์นั้นสร้างกระบวนการที่เกิดการซ้อนทับของชั้นสี ได้มากกว่ากระบวนการวิธีสร้างสรรค์ก่อนชุดวิทยานิพนธ์ สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ระยะหน้าหรือหลังได้ สามารถเพิ่มเติมไฮท์ไลท์ของภาพ หรือรายละเอียดที่เพิ่มเติมนอกเหนือจากภาพร่าง ลดความสับสนของสายเส้นเมื่อทำการขึ้นรูป ล่นระยะการทำงานให้สั้นลงและเป็นระบบมากขึ้น สามารถกำหนดชุดสีในอุดมคติได้มากกว่าการทำงานโดยลอกชุดสีจากแบบร่างที่ถูกปกคลุมด้วยพลาสติก

ภาพที่ 10 ภาพตัวอย่างการสรุปการสร้างสรรค์ รูปที่ 2

ภาพที่ 11 ภาพตัวอย่างการสรุปการสร้างสรรค์ รูปที่ 3

โดยการสร้างเทคนิคกระบวนการของพื้นผ้าสีขาว ยังเพิ่มความอ่อนนุ่มละมุนให้กับภาพ โดยลดทอนความคมชัดที่แสดงออกทางลายเส้นของพลาสติก ซึ่งให้ความรู้สึกที่รุนแรง และชวนอึดอัด

บทที่ 4

การพัฒนาและการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้าเป็นการบอกเล่าผ่านสรีระ ของสตรีอย่างต่อเนื่อง โดย อาจจะปรับเปลี่ยนเนื้อหาไปตามการค้นคว้าในแต่ละช่วงการศึกษา แต่ยังคงมุ่งเน้นไปที่ปัญหาของ ความเป็นเพศหญิง ร่างกายของเพศหญิง ก่อนจะสำเร็จเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ผ่านการวางแผนการ ทำงาน การปรับปรุง แก้ไข จนเข้าสู่กระบวนการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ในหัวข้อ “ธรรมชาติของความ งามแห่งสรีระสตรี” ที่นำเสนอเรื่องราวความเป็นอิสระของความธรรมดาของร่างกายผู้หญิง

โดยผลงานตัวอย่างของข้าพเจ้าเป็นการพูดถึงผู้หญิงในแง่มุมของการที่เรือนร่างของผู้หญิงถูก ทำให้เป็นวัตถุ ร่างกายผู้หญิงที่เปรียบกับวัตถุสนองความต้องการทางเพศ ขาดซึ่งอิสระในการ แสดงออกในฐานะร่างกายของมนุษย์ทั่วไป โดยข้าพเจ้าเลือกใช้ร่างกายผู้หญิงเป็นประเด็นหลักในงาน บอกเล่าผ่านถุงพลาสติกสีใสที่ปกคลุมไปตามร่างกายเปลือยเปล่า โดยที่ข้าพเจ้าต้องการนำพลาสติกที่ ใช้กับการห่อวัตถุ สิ่งของ มาหยอกล้อกับความเป็นร่างกายที่เปรียบดั่งการเป็นวัตถุ ความใสของ ถุงพลาสติกยังชี้ให้เห็นถึงร่างกายที่ขาดสิ่งใดมาบดบัง แต่ก็ยังคลุมเครือไม่ชัดเจนจากรอยยับหรือการ ปกคลุมของถุงพลาสติก โดยข้าพเจ้าได้ให้ความหมายถึงสิ่งนี้ว่าในปัจจุบันผู้หญิงคล้ายจะมีอิสระใน การแสดงออกมากขึ้น แต่ก็ยังถูกจำกัดอยู่ในรูปแบบที่สังคมกำหนด ไม่ใช่อิสระโดยแท้จริง

การสร้างสรรคผลงานระยะแรกข้าพเจ้าได้พูดถึงปัญหาความน่าอึดอัดของผู้หญิง สิ่งต่าง ๆ ที่สร้างการกดทับ กดขี่ ในคุณค่าหรือการไม่สามารถแสดงออกซึ่งความต้องการแท้จริงของตัวเอง การแสดงออกทางกายภาพที่มีกรอบวัฒนธรรมมาเป็นข้อจำกัด โดยข้าพเจ้าได้สร้างรอยยับจากถุงพลาสติกที่กรากฎในงานเป็นการแสดงออกถึงความไม่อิสระ เพื่อสร้างความรู้สึกที่อึดอัดและแสดงออกถึงความไม่ชัดเจนในตัวตน ความพรั่เลือนของความเป็นบุคคล ที่ถูกกดทับจากข้อกำหนดทางสังคม

ภาพที่ 10 รูปตัวอย่างการสร้างสรรคในระยะเวลาแรก รูปที่ 1

ชื่อภาพ	the Other 1
เทคนิค	Oil on canvas
ขนาด	35 cm. by 22 cm.
ปี	2018

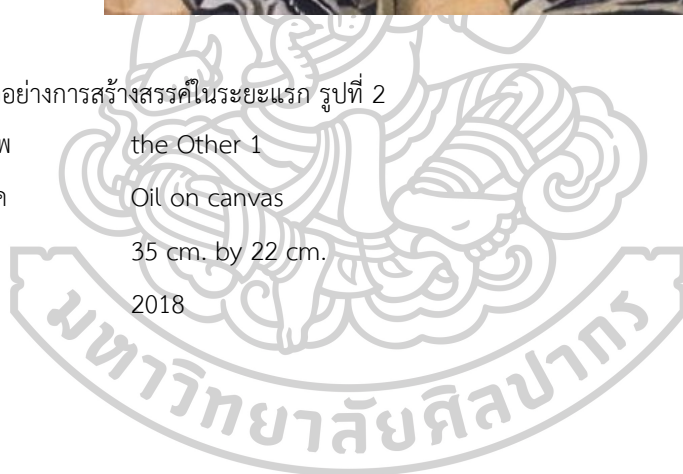
ภาพที่ 12 รูปตัวอย่างการสร้างสรรค์ในระยะแรก รูปที่ 2

ชื่อภาพ the Other 1

เทคนิค Oil on canvas

ขนาด 35 cm. by 22 cm.

ปี 2018

ภาพที่ 13 รูปตัวอย่างการสร้างสรรคในระยษที่ 2 รูปที่ 1

ชื่อภาพ

Unfree no 1

เทคนิค

oil on canvas

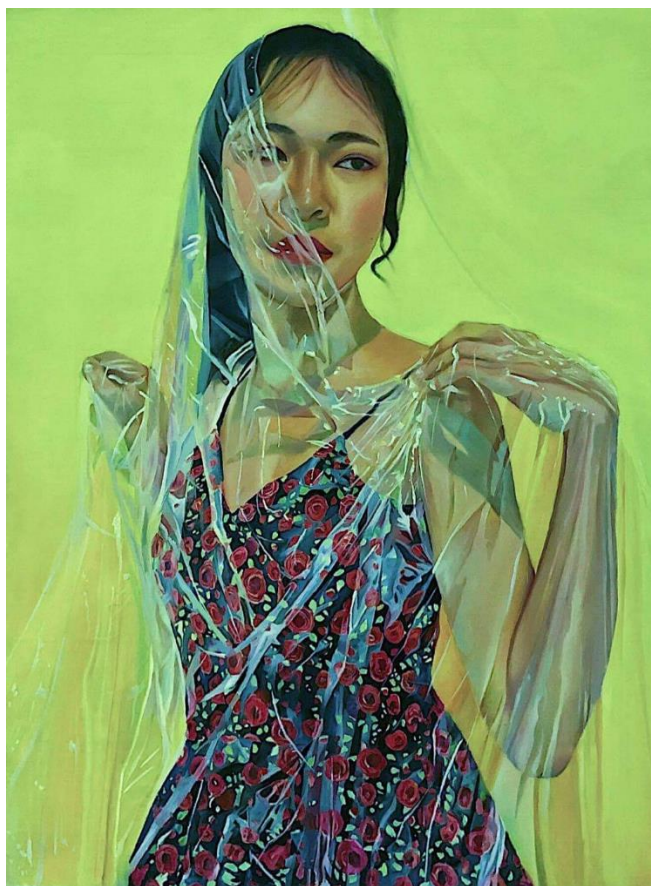
ขนาด

120 cm. by 90 cm.

ปี

2019

ในระยะต่อมาข้าพเจ้ามุ่งเน้นไปที่ความเป็นร่างกายอย่างสมบูรณ์ สิ่งที่ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอยังคงมุ่งเน้นที่เนื้อหาของสิทธิการแสดงออกของเพศหญิง โดยเจาะประเด็นไปในทางสิทธิของร่างกายที่ผู้หญิงถูกกำหนดให้แบกรับหน้าที่อย่างไม่จำเป็นในฐานะความเป็นหญิง เช่นการแต่งกายให้รัดกุม การปิดบังอำพรางเรือนร่างเพื่อป้องกันตัวเองจากอาชญากรรมทางเพศ ผู้หญิงทุกคนถูกสั่งสอนให้ระแวงระวังร่างกายของตนทั้งที่ไม่มีเหตุผลอันสมควร ถ้าหากไม่ปฏิบัติตามหลักที่สังคมยอมรับก็จะถือว่าผู้หญิงไม่มีความรักนวลสงวนตัว สิทธิในการตัดสินใจที่จะวางตัวอย่างไรถูกกำหนดโดยผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของร่างกาย นั่นถือเป็นการพรากอิสระอย่างแท้จริง ข้าพเจ้าจึงได้นำเสนอความเป็นร่างกายผิวหนัง ที่ถูกจัดเก็บด้วยถุงพลาสติกเปรียบดั่งวัตถุสิ่งของ การเป็นที่รองรับความรู้สึกเชิงกามารมณ์ การแสดงให้เห็นถึงการเปลือยเปล่าที่มีพันนาการทางความคิดของการเป็นวัตถุทางเพศครอบงำไว้

ภาพที่ 14 รูปตัวอย่างการสร้างสรรคิในระยะที่ 2 รูปที่ 3

ชื่อภาพ	Revol
เทคนิค	oil on canvas
ขนาด	120 cm. by 90 cm.
ปี	2019

ตัวอย่างภาพผลงานชิ้นอื่น ๆ ในการสร้างสรรคิในระยะเดียวกัน โดยข้าพเจ้าได้เพิ่มเติมในส่วนของการสวมใส่เสื้อผ้า จากเดิมที่มีเพียงผิวหนังเปลือยเปล่าของร่างกายผู้หญิงถูกรอบคลุมโดยถุงพลาสติกโดยตรง ในส่วนแนวคิดของผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้ต่อยอดมาจากทัศนคติของสังคมที่มีต่อร่างกายของผู้หญิง ในแง่ของการสวมทับเครื่องแต่งกายใด ๆ ก็ตาม มักถูกกำหนดความเหมาะสมโดยขึ้นอยู่กับสายตาของคนในสังคม การวางตัวให้เข้ากับบทบาททางเพศไม่เพียงแต่จะลดทอนการแสดงออกทางร่างกาย แต่ยังสะท้อนไปถึงการกดขี่ทางความคิด ความกล้าที่จะแสดงตัวตนออกมาอีกด้วย ซึ่งข้าพเจ้าได้เลือกใช้ชุดเดรสสายเดี่ยวประดับด้วยลวดลายของดอกกุหลาบ เพื่อให้ได้ในส่วนทรายละเอียดที่สร้างมิติทางความรู้สึกมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 15 รูปตัวอย่างการสร้างสรรคิในระยะที่ 2 รูปที่ 4

ชื่อภาพ Internal
 เทคนิค oil on canvas
 ขนาด 128 cm. by 100 cm.
 ปี 2019

ตัวอย่างผลงานในระยะต่อมา ได้เริ่มปรับเปลี่ยนวิธีการรูปแบบที่แตกต่างออกไป ด้วยแต่เดิม ฤงพลาสติกถูกจัดให้แนบเนาไปกับร่างกายโดยตรง เพื่อสื่อถึงบทบาทความเป็นผู้หญิงที่ถูกเครื่องเพศเป็นตัวกำหนดบทบาททางการแสดงออกผ่านทางร่างกายอย่างมีข้อจำกัด โดยผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้า เลือกรูปของตัวคนก่อนแล้วจึงค่อยทาบการเขียนพลาสติกลงไป ในส่วนแนวคิดของผลงานชิ้นนี้ ข้าพเจ้าต้องการนำเสนออีกแง่มุมของการถูกกดขี่จนฝังรากลึกเป็นจิตสำนึกของผู้หญิง แม้ในภาวะที่อยู่ตามลำพังและสามารถแสดงออกผ่านทางร่างกายได้อย่างเสรี แต่สิ่งที่ถูกปลูกฝังยังคงกดทับความรู้สึกที่จะแสดงออก เมื่ออยู่ตามลำพัง การเปลือยเปล่าก็ยังสร้างความกังวลหรือสร้างคำถามมากมายให้กับผู้หญิง ว่าสิ่งเหล่านี้สามารถแสดงออกมาได้จริงหรือไม่ ท้ายที่สุดผู้หญิงไม่เพียงแต่แบกรับความกดดันในการใช้ร่างกายของตนต่อหน้าผู้คนอื่นเท่านั้น ผู้หญิงยังต้องแบกรับความกระอักกระอ่วนใจถึงการเปลือยเปล่าแม้ในพื้นที่ส่วนตัว

ภาพที่ 16 รูปตัวอย่างการสร้างสรรคิในระยะที่ 3 รูปที่ 1

ชื่อภาพ Internal

เทคนิค oil on canvas

ขนาด 140 cm. by 110 cm.

ปี 2019

ผลงานที่ศิลปินนำผ้ามาใช้แทนถุงพลาสติก โดยการนำแนวคิดเรื่องการใช้สื่อแทนของผ้าเพื่อบอกเล่าถึงเครื่องนุ่งห่ม ที่ยังคงมีคุณสมบัติเพื่อปิดบังอำพราง ซ่อนเร้น พร่าเลือนความชัดเจน โดยข้าพเจ้าได้เลือกปิดบังในส่วนของใบหน้าเอาไว้ เพื่อชี้ให้เห็นจุดประสงค์ในการนำเสนอเรือนร่างอย่างแท้จริง และผู้หญิงทุกคนควรได้รับสิทธิการแสดงออกนั้น โดยไม่ได้ระบุงชี้ชัดว่าต้องเป็นบุคคลใดบุคคลหนึ่ง งานสร้างสรรค์นี้ข้าพเจ้าได้ เริ่มนำชุดสีในอุดมคติมาใช้กับผิวคนมากขึ้น เพื่อสร้างความชวนฝันมากกว่าความเป็นเนื้อสีผิวคนโดยมีจุดประสงค์เพื่อลดทอนความเสมือนจริงและลดทอนการสร้างอารมณ์ปลุกเร้า

โดยผลงานชิ้นนี้เริ่มมีการหยิบยกดอกไม้มาใส่ในภาพ โดยใช้เป็นสื่อแทนของแนวคิดที่ว่า ดอกไม้ถือเป็นตัวแทนของความเบ่งบาน กลิ่นหอมของดอกไม้เปรียบกับเรือนร่างที่ดึงดูดผู้คนให้สนใจ การปลุกเร้าในเรือนร่างของผู้หญิงเป็นเหมือนกับสิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติ อีกทั้งหารหยิบยกวลีที่ว่า “ดอกไม้ของชาติ” ที่บอกเล่าความหมายของผู้หญิงซึ่งเปรียบเสมือนสิ่งสวยงาม เย้ายวน เป็นดอกไม้ของชาติ ใส่อ้างอิง

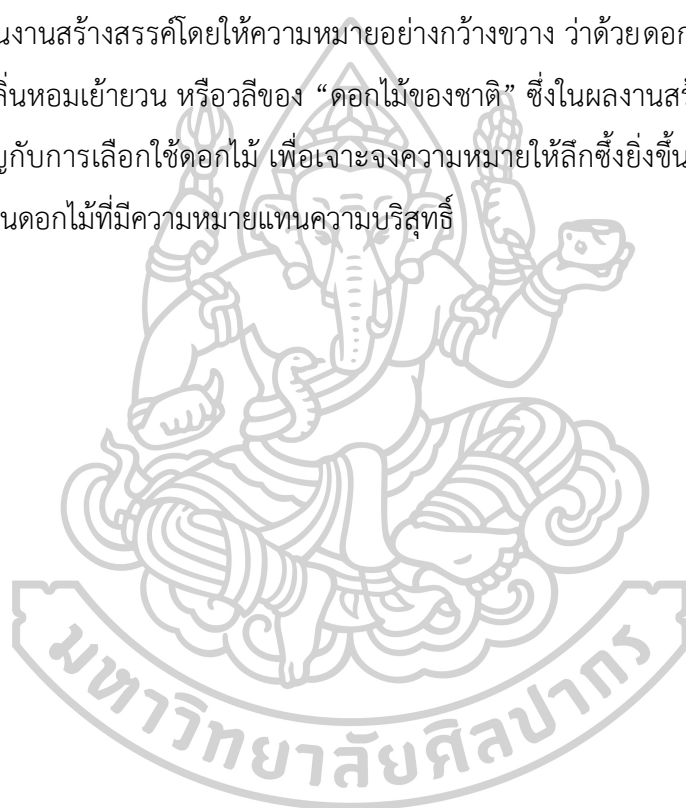

ภาพที่ 17 รูปตัวอย่างการสร้างสรรค์ผลงานในชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ชื่อภาพ	lilly of the vally No.1
เทคนิค	oil on canvas
ขนาด	190 cm. by 160 cm.
ปี	2020

ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

จนถึงการสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 ข้าพเจ้าได้ใช้สีผิวคนในรูปแบบของชุดสีในอุดมคติ โดยยังคงมุ่งเน้นไปที่เนื้อหาสาระของสรีระเพศหญิงเป็นหลัก เลื่อนนำเสนอสัดส่วนโค้งงอที่เผยให้เห็นเพียงด้านใดด้านหนึ่ง ไม่เปิดเผยสัดส่วนทั้งหมดเพื่อนคงจุดประสงค์ตั้งต้นในแง่ของการลดทอนความเป็นสิ่งเร้า โดยผลงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้ได้ให้การทำงานของผืนผ้าเบาบางอย่างทั่วถึงเกือบทั้งภาพ ตามความต้องการที่จะปรุงแต่งการรับรู้เมื่อมองเห็น ช่วยเพิ่มความละมุน อ่อนนุ่ม ชวนฝัน ประกอบกับการคุมโทนสีของภาพที่ให้อารมณ์ความรู้สึกไปในทิศทางเดียวกัน จากเดิมที่ข้าพเจ้าได้นำดอกไม้มาใช้ในงานสร้างสรรค์โดยให้ความหมายอย่างกว้างขวาง ว่าด้วยดอกไม้คือสื่อแทนของความเบ่งบาน ส่งกลิ่นหอมเข้ายวน หรือวลีของ “ดอกไม้ของชาติ” ซึ่งในผลงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้ให้ความสำคัญกับการเลือกใช้ดอกไม้ เพื่อเจาะจงความหมายให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยข้าพเจ้าได้เลือกใช้ดอกกลีบลี ที่เป็นดอกไม้ที่มีความหมายแทนความบริสุทธิ์

ภาพที่ 18 รูปตัวอย่างการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ชื่อภาพ Lilly of the valley No.2

เทคนิค oil on canvas

ขนาด 180 cm. by 157 cm.

ปี 2020

ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ผลงานชุดศิลปะนิพนธ์ชั้นที่ 2 การสร้างสรรค์ผลงานในชั้นนี้ข้าพเจ้าได้เพิ่มเติมในส่วนของผ้าที่เป็นรูปแบบของชุดที่สวมใส่ โดยปกติแล้วเสื้อผ้ามักมีข้อบ่งชี้ในการใช้งานหลัก ๆ เพื่อปกปิดส่วนที่สำคัญต่าง ๆ ของร่างกาย หรืออีกนัยหนึ่งทั้งเพศชายและเพศหญิงเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม มีหน้าที่สำคัญในการปกปิด ซ่อนเร้นส่วนที่เป็นพื้นที่สงวน หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายที่ไม่ควรเปิดเผย ข้าพเจ้าจึงเลือกใช้ौरิยาบถในขณะสวมเสื้อผ้าของผู้หญิงโดยปิดสัดส่วน หรือ อวัยวะที่มักจะเปิดเผยออกมาจากเสื้อผ้าได้อย่างเป็นปกติ อย่างเช่น ต้นแขน ในขณะที่เดียวกันก็เลือกที่จะเปิดเผยให้เห็นถึงสัดส่วนที่สังคมมองว่าควรจัดให้อยู่ใต้ร่มผ้า ข้าพเจ้าต้องการเสนอมุมมองแนวคิดที่ว่า ร่างกายคนเรานั้นเป็นสิ่ง

ธรรมดา ทุกสัดส่วนประกอบเข้าด้วยกันอย่างที่ธรรมชาติได้สรรค์สร้าง องค์ประกอบของร่างกายที่
สังคมเข้าใจกันเองว่าเป็นพื้นที่สงวนบนร่างกายผู้หญิงนั้นถือเป็นเพียงสิ่งธรรมดา

ภาพที่ 19 รูปตัวอย่างการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ชื่อภาพ	Natural Right
เทคนิค	oil on canvas
ขนาด	180 cm. by 157 cm.
ปี	2020

ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ผลงานในชุดศิลปะนิพนธ์ชั้นที่ 3 ข้าพเจ้าเริ่มปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการที่จากเดิมได้นำเสนอเพียงผืนผ้าที่มีลักษณะเบาบาง ให้ความรู้สึกอ่อนนุ่มและครอบคลุมความรู้สึกของภาพไปในทิศทางเดียวกัน ในผลงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้มีจุดประสงค์สร้างความรู้สึกละเอียดอ่อนที่ซับซ้อนหลากหลายโดยการสร้างน้ำหนักความทึบให้กับผ้าบางส่วน โดยเลือกแสดงออกในบางจังหวะของการทับซ้อน สิ่งที่อยู่นอกเหนือจากการพรา่เลือนของผืนผ้าได้ให้ความรู้สึกจริงแท้ตรงไปตรงมาและกระฉ่างชัดต่อการรับรู้

ในส่วนของภาพที่อยู่ในบริเวณการปกคลุมของผืนผ้า ก็ยังคงได้สร้างควาพรา่เลือน ไม่ชัดเจน ไม่สามารถบอกความเป็นตัวตน ด้วยการปล่อยผืนผ้าให้ว่างเปล่าในอีกส่วนเพื่อเสริมสร้างมิติของความรู้สึกละเอียด

ภาพที่ 20 รูปตัวอย่างการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

ชื่อภาพ

Rambling Rose

เทคนิค

oil on canvas

ขนาด

180 cm. by 157 cm.

ปี

2020

ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

ในผลงานชั้นที่ 4 ได้นำการใช้สีที่มึนหม่นที่มีลักษณะทึบ เพื่อให้ได้การทำงานของเนื้อสีของตัวผ้า สีแดงถูกจัดว่าเป็นสีที่ให้ความรู้สึกที่รุนแรง โดยการเลือกใช้สีที่แดงมาใช้เข้ากับงานสร้างสรรค์นี้มีแนวคิดจากการที่เพศหญิงเมื่อสวมใส่เสื้อผ้าที่มีสีค่อนข้างฉูดฉาด เช่น สีแดงสด มักถูกมองว่ามีลักษณะที่เย้ายวน เป็นการเชื้อเชิญให้เกิดความสนใจ สีแดงเมื่ออยู่คู่กับความเป็นเรือนร่างสตรีอาจส่งเสริมปรุงแต่งความรู้สึกเมื่อพบเห็น ข้าพเจ้าจึงเลือกใช้โทนสีชมพูในส่วนของผิวคน โดยมีจุดประสงค์เพื่อสร้างความแตกต่างในแง่ของทัศนคติที่มีต่อของสีผ้าและความอ่อนนุ่มของผิวคน การเลือกใช้ดอกกุหลาบขาวในงานเป็นการสื่อถึงผู้หญิงที่สวมใส่อยู่กับสีผ้าฉูดฉาด อาจเป็นเพียงผู้หญิงที่มีความเป็นธรรมดา ขาวบริสุทธิ์ โดยปราศจากการเย้ายวนเชื้อเชิญ

ภาพที่ 21 รูปตัวอย่างการสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5

ชื่อภาพ Human Native
 เทคนิค oil on canvas
 ขนาด 180 cm. by 157 cm.
 ปี 2020

ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5

ผลงานในชั้นที่ 5 ข้าพเจ้าต้องการหยิบยกทัศนะที่ว่า ผู้หญิงเป็นดอกไม้ ผู้ชายเป็นแมลง⁹ นั้น เป็นความเชื่อที่ว่าร่างกายของเพศหญิงเป็นสิ่งดึงดูดมิไว้เพื่อเซยชมหรือตอบสนองทางกามารมณ์อย่าง หลีกเลี้ยงไม่ได้ หากแต่แท้จริงแล้ว ข้าพเจ้าไม่เชื่อในคำนิยามเหล่านั้นว่าการเกิดมามีเครื่องเพศเป็น ผู้หญิงจะต้องผูกขาดกับบทบาทหน้าที่ของการเป็นสิ่งรองรับความต้องการของเพศชาย ในการ สร้างสรรค์จึงเลือกนำเสนอร่างกายผู้หญิงเป็นสื่อแทนของดอกไม้แทนการวาดดอกไม้ในงานโดยตรง ในส่วนผีเสื้อที่ปรากฏในงานข้าพเจ้าได้ลดทอนความสมจริงโดยเสนอในรูปแบบของผีเสื้อพลาสติกใส เพื่อส่งเสริมแนวความคิดว่าผู้หญิงเป็นดอกไม้และผู้ชายเป็นผีเสื้อนั้น ไม่เป็นความจริงและไม่ สมเหตุสมผลอย่างสิ้นเชิง

⁹ รศ.ดร.ลักษณวัต ปลายรัตน์, "แนวความคิดและขบวนการเรียกร้องสิทธิเสมอภาคระหว่างเพศ" ในปรัชญาภาวะสตรีFeminis,(สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง) หน้า 147.

ภาพที่ 22 รูปตัวอย่างการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6

ชื่อภาพ Female Bonding No.1

เทคนิค oil on canvas

ขนาด 90 cm. by 147 cm.

ปี 2020

ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6

ผลงานในชั้นนี้ ข้าพเจ้าได้ต่อยอดแนวความคิดจากผลงานชั้นที่ 5 ในเรื่องทศนะที่เชื่อว่า ผู้หญิงเป็นดอกไม้และผู้ชายเป็นแมลง โดยการใส่สายเส้นของผีเสื้อในส่วนของบรรยากาศควบคู่ไปกับ ดอกกลีบลีสีขาว โดยผลงานชั้นนี้ได้เริ่มหยิบยกประเด็นของเพศหญิงที่ไม่ใช่เพศหญิงแต่กำเนิด (sex) หรือเพศหญิงที่จำแนกโดยเพศภาวะ (Gender) หรือที่เรียกกันว่ากลุ่มเพศทางเลือก โดยปัจจุบันได้มีการเรียกร้องให้นับผู้ที่มีจิตใจเป็นผู้หญิงหรือมีเพศภาวะเป็นหญิงว่า “เพศหญิง” ซึ่งในปัจจุบันได้มีการกลุ่มเพศทางเลือกที่มีสรีระร่างกายไม่แตกต่างจากผู้หญิงทั่วไปที่มีเครื่องเพศเป็นหญิงแต่กำเนิด วิธีการนำเสนอจึงไม่จำเพาะเจาะจงไปที่การเป็นเพศหญิงแท้แต่ได้ใช้สัดส่วนร่างกายที่มีลักษณะที่บ่งชี้ถึงความเป็นหญิง ในส่วนนี้ได้ใช้รูปทรงของต้นขาที่มีลักษณะเรียวยาว ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งเพศหญิงแบบ Sex และแบบ Gender

ภาพที่ 23 รูปตัวอย่างการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 7

ชื่อภาพ Female Bonding No.2

เทคนิค oil on canvas

ขนาด 90 cm. by 147 cm.

ปี 2020

ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 7

ในผลงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้ได้นำแนวความคิดเดิมจากชั้นที่ 6 มาต่อยอดในการทำงาน ในแง่ของการนำเสนอร่างกายของเพศหญิงในทั้งรูปแบบของเพศหญิงตามกำเนิด (Sex) หรือเพศสภาพ (Gender) โดยการใช้สัดส่วนที่บ่งชี้ถึงลักษณะจำเพาะในเพศหญิง ด้วยการไม่เปิดเผยเค้าโครงลักษณะของใบหน้าหรือผมที่อาจจำกัดความเป็นเพศหญิงโดยกำเนิดอย่างชัดเจนเกินไป ข้าพเจ้ามองเห็นถึงอิสรภาพการแต่งกายของเพศหญิงในกลุ่มเพศทางเลือกที่ดูเหมือนว่าจะมีความเสรีทางด้าน การแสดงออกมากกว่ากลุ่มเพศหญิงแต่กำเนิด แต่เมื่อกลุ่มเพศทางเลือกได้ปรับเปลี่ยนสภาพร่างกายให้มีเครื่องเพศตามแบบฉบับของเพศหญิงแล้ว อิสรภาพทางด้าน การแสดงออกก็ถูกลดทอนตามบทบาททางเพศไปอย่างสิ้นเชิง

ข้าพเจ้าจึงเลือกใช้สัญลักษณ์ของนกระดาศแทนค่าการปลดปล่อยอิสระทางการแสดงออกที่ไม่
จริงแท้ ไม่สมบูรณ์ หากแต่เป็นอิสระที่ยังได้รับการผูกขาดจากกรอบความเชื่อของสังคมวัฒนธรรมได้
กำหนดทิศทางการแสดงออกเอาไว้

บทที่ 5

บทสรุป

การทำวิทยานิพนธ์ชุดนี้เป็นการนำเสนอความคิดและความรู้สึกของข้าพเจ้าในบทบาทฐานะผู้หญิงคนหนึ่งที่ยากสื่อสารและสร้างองค์ความรู้ตลอดจนความตระหนักรู้แก่คนในสังคมเพื่อสตรีทุกท่าน หมายความว่าสำคัญในการทำวิทยานิพนธ์ชุดนี้ไม่ใช่การออกมาแบ่งแยกหรือสร้างกำแพงแก่ความเป็นชายหรือหญิง สิ่งที่ข้าพเจ้ามุ่งเน้นคือการผลักดันให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันด้วยความเคารพบนสิทธิพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ ไม่ว่าจะในเพศหญิงหรือเพศชาย ไม่เพียงแต่เป็นความต้องการที่จะนำเสนอมุมมองที่สะท้อนถึงปัญหาการกดขี่ในเพศหญิง แต่ในเพศชายเองก็ยังคงตกหลุมโครงสร้างทางสังคมชายเป็นใหญ่อย่างไม่รู้ตัว เมื่อคืนอิสรภาพในความเป็นหญิงได้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าทั้งหญิงและชายจะได้รับประโยชน์ในความเสมอภาคเทียบเท่ากัน โดยข้าพเจ้าได้นำแนวคิดของตนเองผนวกกับองค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้า เพื่อต่อยอดมาเป็นผลงานสร้างสรรค์ในรูปแบบของงานจิตรกรรม

วิทยานิพนธ์ในหัวข้อ “ธรรมชาติของความงามแห่งเรือนร่างสตรี” อาจสร้างความหมายหรือก่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้ในด้านการตระหนักรู้ถึงความเสมอภาคในเพศหญิงแก่ผู้ที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นปัญหานี้โดยตรง อาจเป็นคำตอบหรือต่อยอดเป็นแนวทางที่จะสามารถนำไปสู่หนทางการแก้ไขปัญหาล่าช้าให้กับหลาย ๆ ท่าน

ตลอดระยะเวลาที่ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาจนลุล่วงถึงเป้าหมาย วิทยานิพนธ์ชุดนี้ถือได้ว่าเป็นฟันเฟืองชิ้นสำคัญ ที่ขับเคลื่อนให้ตัวของข้าพเจ้าสามารถนำไปต่อยอดเพื่อสร้างสรรค์ผลงานโอกาสต่อ ๆ ไป ให้มีคุณภาพและเป็นประโยชน์แก่ตัวข้าพเจ้าหรือผู้อื่นสืบต่อไป

รายการอ้างอิง

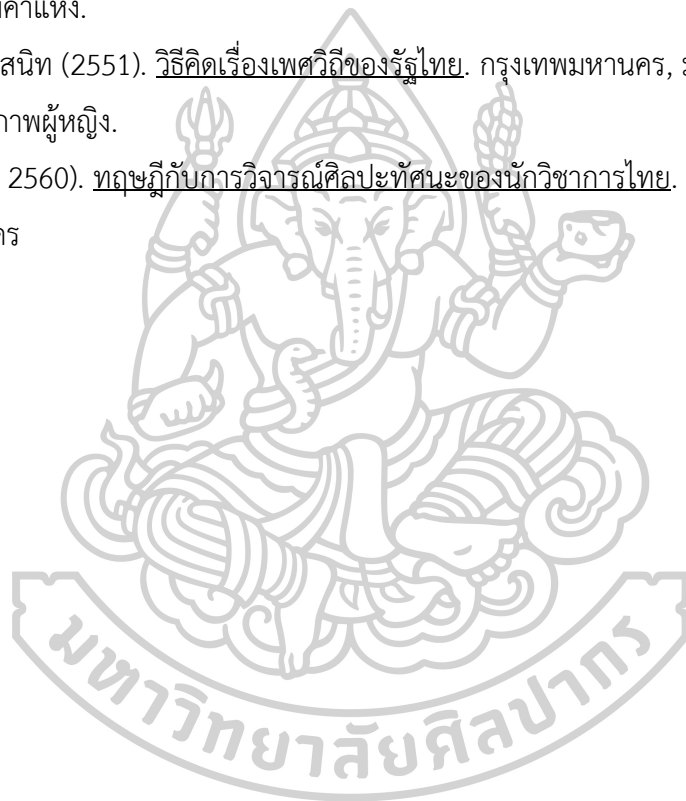
ตั้งเจริญ, ว. (2540). ศิลปะทรรศน์. กรุงเทพมหานคร, ต้นอ้อแกรมมี.

นาถฤดี เต๋นดวง (2552). อำนาจและความขัดแย้งบนร่างกายผู้หญิง : สิทธิการเจริญพันธุ์และเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นหญิง : แนวคิดสตรีนิยม. กรุงเทพมหานคร, ร้านบริษัท นิ่ง พีรเพรส ซีเอส เต็ม จำกัด.

ลักษณะวัต ปาละรัตน์ (2553). ปรัชญาภาวะสตรี FEMINISM กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วรารภรณ์ แซ่มสนิท (2551). วิธีคิดเรื่องเพศวิถีของรัฐไทย. กรุงเทพมหานคร, มูลนิธิสร้างเสริมความเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิง.

สัจจพันธุ์, ร. (2560). ทฤษฎีกับการวิจารณ์ศิลปะทัศนะของนักวิชาการไทย. ปทุมธานี, สำนักพิมพ์นาค

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	พีชญา โปธิสิทธิ์
วัน เดือน ปี เกิด	28 กุมภาพันธ์
สถานที่เกิด	สมุทรสาคร
วุฒิการศึกษา	2563 ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2561 ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตรกรรม คณะศิลปกรรม ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ที่อยู่ปัจจุบัน	27/1 หมู่ที่ 4 ต.ดอนไก่ดี อ.กระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร
ผลงานตีพิมพ์	2558 สรีระความงามตามอารมณ์ หอศิลป์คณะศิลปกรรมศาสตร์ 2559 โครงการดาวเด่นบัวหลวง ปีที่9หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้า สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ 2561 โครงการ young artist talent thailand 9 หอศิลป์อันดามัน 2559 โครงการดาวเด่นบัวหลวง ปีที่9หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้า สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ 2561 โครงการ young artist talent thailand 9 หอศิลป์ราช ดำเนิน 2561 นิทรรศการศิลปะนิพนธ์ "WANNEE ART EXHIBITION" หอ ศิลป์เซเว่นรังสรรค์